

SUHAKAM GESA HENTIKAN PENGHANTARAN PULANG SELANJUTNYA DAN
LINDUNGI KANAK-KANAK

KUALA LUMPUR (1 OKTOBER 2026) - Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM) memandang serius terhadap penghantaran pulang 1,476 warga Myanmar dari Malaysia pada 29 September 2026, termasuk 27 kanak-kanak, dengan sebahagian daripada mereka dilaporkan berusia seawal lapan tahun.

Penghantaran pulang tersebut berlaku ketika konflik, perpindahan penduduk dan pelanggaran hak asasi manusia yang serius masih berterusan di Myanmar. Laporan terkini Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) menunjukkan keganasan yang berterusan serta keadaan hak asasi manusia yang semakin meruncing, khususnya terhadap orang awam dan komuniti rentan. Dalam keadaan sedemikian, keselamatan dan keperluan perlindungan setiap individu perlu dipertimbangkan dengan teliti sebelum sebarang penghantaran pulang dilaksanakan.

Prinsip *non-refoulement* melindungi seseorang daripada dihantar pulang ke tempat di mana mereka berdepan risiko sebenar penganiayaan, penyeksaan atau kemudaratan serius yang lain. Prinsip ini termaktub dalam Artikel 33 Konvensyen Mengenai Status Pelarian 1951 dan telah berkembang menjadi sebahagian daripada undang-undang adat antarabangsa. Prinsip ini mengikat semua negara, tanpa mengira sama ada negara tersebut merupakan pihak kepada Konvensyen Pelarian atau sebaliknya. Ini bermakna Malaysia, walaupun bukan Negara Pihak kepada Konvensyen Pelarian, tetap terikat untuk mematuhi prinsip ini. Oleh itu, Malaysia dilarang di bawah undang-undang antarabangsa daripada menghantar pulang mana-mana pelarian atau pencari suaka ke Myanmar sekiranya terdapat risiko munasabah bahawa nyawa atau kebebasan mereka akan terancam atas sebab bangsa, agama, kewarganegaraan, keanggotaan dalam sesuatu kumpulan sosial tertentu atau pandangan politik. Sebarang pelanggaran terhadap prinsip asas ini merupakan pelanggaran undang-undang antarabangsa.

Perlindungan ini terpakai kepada setiap individu tanpa mengira kewarganegaraan atau status imigresen. Sehubungan itu, keadaan dan risiko yang mungkin dihadapi oleh seseorang sekiranya dihantar pulang perlu dinilai dengan teliti terlebih dahulu. Perkara ini turut ditegaskan oleh Jawatankuasa PBB mengenai Penghapusan Diskriminasi terhadap Wanita (Jawatankuasa CEDAW) dalam Pemerhatian Penutup terhadap Malaysia pada tahun 2024, yang menyeru Malaysia supaya mematuhi obligasi *non-refoulement* terhadap wanita dan kanak-kanak perempuan yang memerlukan perlindungan antarabangsa serta memastikan setiap kes dinilai secara individu sebelum sebarang keputusan penghantaran pulang dibuat.

Penghantaran pulang yang disifatkan sebagai “sukarela” juga mestilah benar-benar dilakukan secara sukarela. Individu berkenaan seharusnya dapat membuat keputusan berdasarkan maklumat yang mencukupi, tanpa sebarang tekanan atau paksaan, serta mempunyai maklumat yang mencukupi mengenai keadaan yang mungkin mereka hadapi apabila kembali. Mereka juga perlu diberikan peluang yang sewajarnya untuk menyuarakan kebimbangan mengenai keselamatan dan perlindungan mereka sebelum sebarang keputusan untuk menghantar mereka pulang dibuat. Penentuan sama ada keputusan “sukarela” tersebut benar-benar dibuat atas kerelaan sendiri hendaklah dilakukan oleh pihak berkuasa yang bebas seperti Pesuruhjaya Tinggi Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu bagi Pelarian (UNHCR), dan bukan oleh Jabatan Imigresen Malaysia.

Kanak-kanak memerlukan perlindungan khusus. Sebagai Negara Pihak kepada Konvensyen Mengenai Hak Kanak-Kanak (CRC), Malaysia mempunyai kewajipan untuk melindungi hak setiap kanak-kanak di bawah bidang kuasanya, tanpa mengira kewarganegaraan atau status imigresen. Di bawah Artikel 3 CRC, kepentingan terbaik kanak-kanak hendaklah menjadi pertimbangan utama dalam semua keputusan yang melibatkan mereka.

CRC turut menjamin hak setiap kanak-kanak untuk hidup, membesar dan berkembang, serta hak untuk didengar dalam setiap perkara yang memberi kesan kepada mereka. Artikel 22 CRC pula menghendaki perlindungan dan bantuan kemanusiaan yang sewajarnya diberikan kepada kanak-kanak yang memerlukan perlindungan sebagai pelarian, sama ada mereka bersama keluarga, terpisah daripada keluarga atau tanpa penjaga. Perlindungan ini menjadi lebih penting apabila kanak-kanak berisiko dihantar pulang ke negara yang masih berdepan konflik, perpindahan penduduk dan pelanggaran hak asasi manusia yang serius.

Sehubungan itu, SUHAKAM menggesa Kerajaan supaya memastikan tiada lagi penghantaran pulang ke Myanmar dilakukan tanpa penilaian sewajarnya oleh pihak berkuasa yang bebas terhadap keperluan perlindungan setiap individu serta risiko yang mungkin mereka hadapi sekiranya dihantar pulang. Perhatian khusus hendaklah diberikan kepada kanak-kanak, pelarian dan pencari suaka, mangsa perdagangan orang serta individu lain yang berada dalam keadaan rentan. Pihak antarabangsa yang berkaitan dengan perlindungan juga hendaklah diberikan akses sewajarnya bagi membantu mengenal pasti mereka yang memerlukan perlindungan.

Malaysia mempunyai tanggungjawab untuk mengurus migrasi dan keselamatan negara, namun tanggungjawab tersebut hendaklah dilaksanakan selaras dengan obligasi hak asasi manusia antarabangnya. Sebarang penghantaran pulang mestilah benar-benar dilakukan secara sukarela dan berdasarkan maklumat yang mencukupi, dengan perlindungan sewajarnya bagi memastikan tiada individu dihantar pulang ke keadaan di mana mereka berdepan risiko kemudaratan serius. SUHAKAM selanjutnya menggesa Kerajaan supaya lebih telus mengenai sebarang penghantaran pulang yang dirancang dan mendedahkan maklumat berkaitan mereka yang dikenal pasti untuk dihantar pulang, termasuk pecahan maklumat yang telah dipohon oleh SUHAKAM sebelum ini. Ketelusan yang lebih menyeluruh adalah penting bagi memastikan keperluan perlindungan dapat dikenal pasti dengan sewajarnya, khususnya apabila melibatkan kanak-kanak dan golongan rentan yang lain, serta bagi memberi jaminan bahawa obligasi hak asasi manusia Malaysia dipatuhi sepenuhnya.

Tiada kanak-kanak seharusnya dihantar pulang ke tempat yang boleh membahayakan mereka. Keselamatan, maruah dan kepentingan terbaik mereka mesti diutamakan. Komitmen Malaysia terhadap hak asasi manusia akhirnya harus dicerminkan melalui cara prinsip-prinsip ini dilaksanakan apabila nyawa, keselamatan dan kesejahteraan golongan rentan dipertaruhkan.

- TAMAT -

Suruhanjaya Hak Asasi Manusia Malaysia (SUHAKAM)
1 Oktober 2026